

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет педагогічний
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практична педагогіка

Освітня програма Дошкільна освіта за першим
(бакалаврським) рівнем
Спеціальність 012 Дошкільна освіта
Галузь знань 01 Освіта/педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28 серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Практична педагогіка
Викладач (-і)	д.п.н., проф. Потапчук Т.В.
Контактний телефон викладача	+38(068)7591440
E-mail викладача	tetiana.potapchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>«Практична педагогіка» є складовою частиною дисциплін психолого-педагогічного циклу нормативного блоку. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема: опанування системою знань про закономірності процесу навчання й виховання студентів, професійної підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі освіти відповідно до вітчизняних та європейських стандартів; основи управління педагогічним процесом у вищому навчальному закладі; форми, методи і засоби формування особистості майбутнього фахівця; професійно-педагогічну діяльність викладача вищої школи.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Практична педагогіка» є формування системи психолого-педагогічних знань, які сприятимуть ефективності професійної педагогічної діяльності, підвищенню педагогічної культури викладачів і студентів ВНЗ, вмінь виявляти психолого-педагогічні особливості студентів та будувати з ними позитивні стосунки.</p> <p>Завданнями навчальної дисципліни є:</p> <p>формування педагогічної компетенції як професійної; засвоєння основних термінів і понять з практичної педагогіки для використання їх у педагогічній діяльності; опанування знань про психолого-педагогічні особливості студентського періоду життя людини та усвідомлення закономірностей професійного становлення та особистісного зростання майбутніх фахівців; формування вмінь і навичок використання психодіагностичних методик відповідно до їх призначення, психолого-педагогічних знань про студента та викладача ВНЗ для аналізу конкретних ситуацій в професійній діяльності.</p>	

4. Результати навчання (компетентності)

У процесі вивчення дисципліни студенти повинні оволодіти такими компетентностями:

ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-02. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПР-11. Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому.

ПР-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПР-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
Практичні	18
Самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий/ вибірковий
3	012 Дошкільна освіта		вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літ-ра	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Практична педагогіка як галузь педагогіки (2 год.). Місце практичної педагогіки в системі педагогічних наук. Зв'язок практичної педагогіки з іншими науками. Методологічні аспекти практичної педагогіки. Методологія практичної педагогіки у світлі сучасної парадигми науки. Поняття про цілісний педагогічний	Лекція, практичне заняття	[4,6,9, 12,16]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	3 бали	До наступного заняття за розкладом

<p>процес. Характеристика компонентів цілісного педагогічного процесу у вищій школі. Закономірності педагогічного процесу у вищій школі. Категорії практичної педагогіки. Методи практичної педагогіки. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні. Система освіти в Україні, її структура. Принципи діяльності освітніх закладів.</p>					
<p>Тема 2. Професійна освіта студентів як основна категорія педагогіки вищої школи Поняття освітнього процесу, професійної освіти як основної категорії педагогіки вищої школи. Основні тенденції в галузі вищої освіти. Структура вищої освіти. Типи і статуси вищих навчальних закладів. Форми навчання у вищих навчальних закладах. Підготовка наукових та науково-педагогічних працівників.</p>	Лекція, практичне заняття	[1,2,6, 12]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття		До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 3. Психологічні основи професійної педагогіки Предмет і завдання психології професійної освіти і розвитку фахівця. Навчально-професійна діяльність як умова професійного особистісного розвитку. Мотиваційно-ціннісне ставлення до майбутньої професійної діяльності. Професійно важливі психологічні якості особистості. Поняття</p>	Лекція, практичне заняття	[4,5,7, 17]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати індивідуальні завдання		До наступного заняття за розкладом

<p>про акмеологію як науку. Предмет акмеології та його стисла характеристика. Роль і місце акмеології в системі наук про людину.</p> <p>Акмеологічні основи професійної освіти. Акмеологічні основи професійно-особистісного розвитку фахівця. Авторська система діяльності (АСД) професіонала та основні закономірності її формування.</p> <p>Психологічні бар'єри в професійному самовизначенні.</p> <p>Психологічні механізми професійно-особистісного розвитку фахівця</p>					
<p>Змістовий модуль 2. Дидактика професійного навчання/ професійної освіти Тема 4. Теорія та методика професійно-педагогічної освіти Організаційно-педагогічні основи професійно-педагогічної освіти (ППО). Принципи професійного навчання. Зміст професійно-педагогічної освіти і характеристика його основних компонентів. Державний стандарт професійно – педагогічної освіти як основа для формування її змісту. Організаційні форми навчального процесу в закладах ППО. Послідовність (алгоритм) вибору</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[9,10, 11,14, 19]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати, індивідуальні завдання</p>		<p>До наступного заняття за розкладом</p>

<p>методів навчання. Методи теоретичного навчання. Показник інтелектуалоемності професійної підготовки. Показник загальноосвітньої бази професійної підготовки. Характеристика практичних методів навчання. Інструктування як специфічний метод виробничого навчання. Сутність вступного, поточного та заключного інструктування. Інформаційні й модульні технології у професійній освіті. Виробнича й переддипломна практики у ВНЗ: планування, організація та проведення. Дипломне проектування та його специфіка здійснення у ВНЗ. Засоби навчання у ВНЗ.</p>					
<p>Тема 5. Теорія та методика вищої освіти Вища школа як підсистема професійної освіти. Організаційно-педагогічні основи вищої освіти (ВО). Поняття про рівні акредитації. Місія університету в регіоні, вузівський комплекс. Основні положення державного стандарту ВО. Зміст підготовки фахівців у ВНЗ I-II рівнів акредитації. Теоретична та практична підготовка студентів у ВНЗ I-II рівнів акредитації. Зміст та освітні програми ВНЗ III-IV рівнів акредитації.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1,3,9, 12, 14, 19]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>		<p>До наступного заняття за розкладом</p>

<p>Форми організації начального процесу у вищих навчальних закладах. Технології навчання у ВО. Методи практичного і виробничого навчання у ВНЗ I-II рівнів акредитації. Основи самостійної роботи студентів. Контроль та оцінювання знань, умінь і навичок студентів. Розвиток творчих та пізнавальних здібностей студентів. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі.</p>					
<p>Тема 6. Теорія та методика додаткової освіти Особливості додаткової професійної освіти як підсистеми неперервної освіти дорослих. Функції і зміст додаткової професійної освіти. Види додаткової професійної освіти. Особливості процесу навчання в системі додаткової професійної освіти. Організаційні форми, методи і технології навчання в системі додаткової професійної освіти</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[2,11, 15,16]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>		<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Змістовий модуль 3. Викладач і студент як суб'єкти освітнього процесу Тема 7. Особистість студента як суб'єкта процесу навчання у ВНЗ Психолого-педагогічна характеристика студентства. Адаптація студента до навчання у вищій школі, її види та</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[4,7, 15,18]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>		<p>До наступного заняття за розкладом</p>

умови ефективності. Типологічні особливості та професійна «Я-концепція» сучасного студента. Соціалізація студента. Особливості студентського самоврядування.					
Тема 8. Особистість викладача як суб'єкта процесу навчання у ВНЗ Психолого-педагогічна характеристика особистості викладача. Професійна самосвідомість викладача ВНЗ. Особливості професійного самовизначення та становлення «Я-концепції» викладача. Психолого-педагогічна структура діяльності викладача. Стилі педагогічної діяльності. Типологія викладачів. Авторитет викладача.	Лекція, практичне заняття	[4,6,7, 15,17]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття		До наступного заняття за розкладом
Тема 9. Педагогічне спілкування Сутність та особливості педагогічного спілкування. Стилі педагогічного спілкування. Структура особистісно-групового педагогічного спілкування. Бар'єри в спілкуванні «викладач-студент». Моделі спілкування педагога і студентів. Стратегії, прийоми, методи вирішення педагогічних конфліктів. Правила педагогічного спілкування.	Лекція, практичне заняття	[8,10, 15,17]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, індивідуальні завдання		До наступного заняття за розкладом
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	100 бальна – 50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен.				

	<p>«відмінно» – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>«добре» – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;</p> <p>«задовільно» – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>«незадовільно» – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв’язанні завдань студент має продемонструвати загальне розуміння ключових положень дисципліни, виявити причинно-наслідкові зв’язки, розкрити тлумачення та класифікації основних положень, орієнтуватися в змісті законодавчих та нормативно-правових документів.</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов’язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни</p>
<p>Критерії оцінювання СРС</p>	<p>За виконання кожного індивідуального творчого завдання студент отримує оцінку. Оцінювання проводиться за національною шкалою. В процесі оцінювання рівня</p>

	<p>підготовки до виступу з попередньо погодженої тематики звертається увага на комплексний та творчий підхід до підготовки та викладу матеріалу, врахування досягнень сучасної педагогічної науки, а також орієнтування на положення реформування сучасної освіти. В процесі оцінювання підготовлених завдань звертається увага на рівень володіння теоретичним матеріалом, здатністю узагальнювати і робити висновки про теоретичну та практичну цінність матеріалу.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<ul style="list-style-type: none"> – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (15 балів); – оцінка за індивідуальне завдання (15 балів); – оцінка за поточне тестування (10 балів); – оцінка за самостійну роботу (10 балів).

7. Політика курсу

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).

Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій Поточні «2», отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

8. Рекомендована література

1. *Бобрицька В.І.* Програмування курсу "Педагогіка вищої школи" в умовах упровадження кредитно-модульної системи організації навчання // Вісник Черкаського університету. – Вип. 125. – Черкаси, 2008. – Серія "Педагогічні науки". – С. 11 – 18.

2. *Вища освіта України: Стан та тенденції: Матер. до підсумкової колегії МОН України / За ред. В.Г. Кременя.* – К., 2000.

3. *Вища освіта: проблеми та перспективи розвитку: Другі Академічні читання.* – К., 1995.

4. *Журавський В.С.* Болонський процес: головні принципи входження в європейський простір вищої освіти. – К.: ІВЦ "Видавництво "Політехніка",.

5. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. /З.Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А.В. Семенова та ін.; За ред. З.Н. Курлянд. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2005.
6. Програма навчального курсу "Педагогіка вищої школи" (для магістрів) / Укладач: Бобрицька В.І. – К.: Вид-во Київського міського педагогічного університету імені Б.Д. Грінченка, 2007. – 32 с.
7. *Фініков Т.* Сучасна вища освіта: світові тенденції України. – К.: Таксон, 2002.
8. *Фіцула М.М.* Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – К.: «Академвидав», 2006.
9. *Юрченко В.І.* Оптимізація взаємозв'язку у системі "студент-викладач". – К., 1997.
10. www.mon.gov.ua – офіційний сайт Міністерства освіти і науки України;
11. www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України ім.В.І.Вернадського;
12. www.dictionaty.fio.ru – педагогічний словник;
13. www.osvita.org.ua – освітній портал.

Викладач

Потапчук Т.В.